

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "การใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์" มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาความต้องการที่ทำให้ผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์เกิดแรงจูงใจในการเข้ามาใช้อินเทอร์เน็ต และเพื่อศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ต รวมถึงปัญหาและอุปสรรคที่พบในการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 100 คน โดยการใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์ ใช้การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของวิเคราะห์เชิงพรรณนา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ความต้องการและแรงจูงใจที่ทำให้ผู้เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้อินเทอร์เน็ต เกิดจากความต้องการและแรงจูงใจ 2 ประการคือ

1. ความต้องการและแรงจูงใจเชิงสังคม
2. ความต้องการและแรงจูงใจเชิงอรรถประโยชน์

ความต้องการและแรงจูงใจเชิงสังคม ทำให้ผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ใช้อินเทอร์เน็ต เนื่องจากอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อสมัยใหม่ที่กำลังได้รับความนิยมในสังคม ความทันสมัยของอินเทอร์เน็ตทำให้ผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์เกิดความสนใจ การใช้อินเทอร์เน็ตตอบสนองความต้องการภายในหลายประการ คือ ทำให้ผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ได้รับการยอมรับจากบุคคลในครอบครัวและคนในสังคม ว่าเป็นผู้ที่มีความร่วมสมัย ทำให้เกิดความภาคภูมิใจว่าได้ใช้สื่อชนิดเดียวกับคนในยุคนี้ ส่วนผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ที่มีความสนใจในอินเทอร์เน็ตโดยลักษณะของอินเทอร์เน็ตที่เป็นนวัตกรรมใหม่ มีความต้องการที่จะศึกษาและใช้อินเทอร์เน็ตเพราะความอยากรู้

ความต้องการและแรงจูงใจเชิงอรรถประโยชน์ ทำให้ผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ใช้อินเทอร์เน็ตเนื่องจากได้มองเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละคน โดยมีปัจจัยหลัก 2 ประการคือ การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการสื่อสาร กับการใช้เพื่อการทำงาน การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการสื่อสารส่วนใหญ่เป็นการสื่อสารภายในครอบครัว มักพบได้ในครอบครัวที่มีบุตรหลานเรียนอยู่ต่างประเทศ เพราะการสื่อสารด้วยอินเทอร์เน็ตให้ความสะดวก

รวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่าย ทำให้ผู้ประกอบการหลายท่าน สนใจวิธีการสื่อสารด้วยอินเทอร์เน็ต และได้เรียนรู้การใช้งาน ส่วนในเรื่องของการทำงานผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์มีความจำเป็นต้องใช้อินเทอร์เน็ตเพราะวิธีการทำงานเปลี่ยนแปลงไป มีการใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ทำให้ผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ต้องศึกษาพัฒนาตนเองให้มีความทันยุคทันสมัย เพื่อจะได้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายขององค์กร

ในเรื่องของการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ มีลักษณะการใช้แบ่งตามความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตได้เป็น 3 ระดับ คือ

1. ผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นประจำสม่ำเสมอ
2. ผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นประจำ
3. ผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ที่ไม่ได้ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นประจำ

ในกลุ่มแรก คือ ผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นประจำสม่ำเสมอ หมายถึงผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นประจำ จนกลายเป็นกิจวัตรประจำวันอย่างหนึ่ง ซึ่งมีทั้งกลุ่มพ่อบ้านแม่บ้าน และคนทำงาน ผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์กลุ่มนี้จะใช้อินเทอร์เน็ตทุกวัน หรือเกือบทุกวัน โดยใช้บริการการค้นหาข้อมูลในเว็บไซต์ต่างๆ รวมถึงการรับส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ลักษณะการสื่อสารมักเป็นการสื่อสารกันภายในครอบครัวและกลุ่มเพื่อนที่นิยมการใช้อินเทอร์เน็ต ส่วนในกลุ่มคนทำงานจะใช้อินเทอร์เน็ตในเรื่องการทำงานด้วย

กลุ่มที่สอง คือ ผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นประจำ กลุ่มนี้ความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตไม่มากเท่ากลุ่มแรก แต่ก็ใช้อินเทอร์เน็ตเฉลี่ยสัปดาห์ละ 2-3 วัน มักเป็นผู้ที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นงานอดิเรก คือใช้เมื่อมีเวลาว่าง และมีกลุ่มที่ใช้อินเทอร์เน็ตแบบเฉพาะกิจ คือใช้ต่อเมื่อมีเรื่องให้ค้นหา การสื่อสารมักเป็นแบบครั้งคราวตามความต้องการ มักจะเป็นการสื่อสารภายในครอบครัว

กลุ่มที่สาม คือ ผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ที่ไม่ได้ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นประจำ หมายถึง ผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ที่ใช้อินเทอร์เน็ตได้ และความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับต่ำ คือใช้น้อยกว่าสัปดาห์ละครั้ง กลุ่มนี้มักเป็นผู้ที่เรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อตอบสนองความต้องการที่จะได้รับการยอมรับจากสังคม คือเรียนเพื่อให้รู้จักการใช้ แต่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังมีผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์บางส่วนที่เคยใช้อินเทอร์เน็ตแบบประจำมาก่อน แต่ในปัจจุบันหมดความต้องการและแรงจูงใจการใช้แล้ว จึงไม่ได้ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นประจำ การสื่อสารจะเป็นการสื่อสารในครอบครัวเท่านั้น

บริการในอินเทอร์เน็ตที่ผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์มักใช้ในอินเทอร์เน็ตคือ การรับส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) และ การค้นหาข้อมูลในเว็บไซต์ มีใช้ในทุกกลุ่มของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ที่ใช้อินเทอร์เน็ต ส่วนบริการอื่นในอินเทอร์เน็ต เช่น การสร้าง Homepage และการสั่งซื้อของผ่านทางอินเทอร์เน็ต พบในกลุ่มของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นประจำสม่ำเสมอ และเป็นในลักษณะของการทดลองใช้มากกว่าการใช้ประโยชน์อย่างจริงจัง

โดยส่วนมากผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์มักใช้อินเทอร์เน็ตที่บ้าน เพราะมีความสะดวกกว่าการออกไปใช้ที่อื่น ส่วนการใช้อินเทอร์เน็ตในร้านที่ให้บริการอินเทอร์เน็ต พบน้อยมาก และเป็นในลักษณะของความอยากรู้อยากลอง เพราะผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ส่วนใหญ่มีคอมพิวเตอร์อยู่ที่บ้าน จึงมีความสะดวกที่จะใช้อินเทอร์เน็ตที่บ้านมากกว่าที่อื่น และเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการใช้อินเทอร์เน็ตที่ร้าน สำหรับผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ที่ไม่ได้ใช้อินเทอร์เน็ตที่บ้าน แต่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นประจำ มักจะมีอินเทอร์เน็ตที่ทำงาน และใช้ในที่ทำงาน

การเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ เป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ มีวิธีการเรียนรู้หลายรูปแบบคือ

1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. การเรียนรู้จากผู้อื่น
3. การเรียนจากแหล่งที่เปิดสอน

การเรียนรู้ในแต่ละแบบมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับพื้นฐานเดิมของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์คนนั้นๆ ด้วย การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้จากผู้อื่นนั้น ผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์มักมีพื้นฐานการใช้คอมพิวเตอร์อยู่แล้ว การศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเพียงการเรียนรู้เพิ่มเติมจากเดิมเท่านั้น และพบว่า ผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ที่เรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตแบบนี้ มักมีแนวโน้มที่จะใช้อินเทอร์เน็ตอย่างต่อเนื่อง เพราะเกิดจากความสนใจของตนเอง ส่วนการเรียนจากแหล่งที่เปิดสอน ซึ่งในงานวิจัยนี้ใช้แหล่งข้อมูลจาก OPPY CLUB หรือชมรมอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้สูงอายุเป็นหลัก เพราะเป็นชมรมที่เปิดสอนอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะ ผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ที่มาเรียนที่นี่ มีวัตถุประสงค์ที่ต้องการเรียนรู้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเหมือนกัน โดยที่มีทั้งผู้ที่มาเรียนเพราะต้องการความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และมีผู้ที่มาเรียนเพราะต้องการกลุ่มทางสังคม เนื่องจากผู้ที่มาเรียนที่ชมรมมักเป็นผู้ที่มีฐานะดี และมีชื่อเสียงในสังคม การเข้าชมรมอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์บางคน เป็นเพียงการรวมกลุ่มกันทางสังคมเท่านั้น ไม่ได้ต้องการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตโดยตรง

การใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ พบปัญหาในเรื่องของการเริ่มต้นใช้คอมพิวเตอร์ ผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ที่ไม่มีพื้นฐานการใช้คอมพิวเตอร์เลย แต่ต้องข้ามขั้นตอนมาใช้อินเทอร์เน็ต ความเข้าใจในพื้นฐานเรื่องคอมพิวเตอร์ไม่ดีพอ ทำให้เมื่อเกิดข้อขัดข้องในการใช้อินเทอร์เน็ตจะแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ลำบาก นอกจากนี้ผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ยังประสบปัญหาที่เกิดจากลักษณะทางกายภาพ คือปัญหาด้านสายตาที่เสื่อมลงตามวัย เป็นอุปสรรคต่อการใช้อินเทอร์เน็ตที่ต้องใช้สายตามองจอภาพคอมพิวเตอร์เกือบตลอดเวลา

อภิปรายผลการวิจัย

อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางการสื่อสารสมัยใหม่ที่กำลังเข้ามามีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในสังคม เพราะอินเทอร์เน็ตมีลักษณะที่รวบรวมสื่อหลายประเภทไว้ด้วยกัน คือหนังสือพิมพ์ วิทยุและโทรทัศน์ โดยที่สื่อเหล่านั้นก็ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางหนึ่งในการเข้าถึงผู้รับสาร นอกจากนี้การสื่อสารผ่านทางอินเทอร์เน็ตยังเป็นไปในรูปแบบการสื่อสารแบบสองทาง ผู้รับสารสามารถมีส่วนร่วมในการสื่อสาร อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่ไม่จำกัดแหล่งข้อมูล มีข้อมูลมากมายให้ค้นหา สามารถค้นหาข้อมูลได้ตามความสนใจของผู้ใช้งาน อินเทอร์เน็ตจึงเป็นแหล่งที่ผู้รับสารสามารถใช้ค้นหาข้อมูลได้ตามความต้องการ และเนื่องจากอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่กำลังมีบทบาทในสังคม ทำให้อยู่ในความสนใจของคนทั่วไปไม่เว้นแม้แต่ผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ ดังนั้นผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์หลายคนจึงเกิดความต้องการที่จะได้รับประโยชน์จากการใช้อินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็นในด้านของจิตใจ คือการได้รับการยอมรับจากผู้อื่นหรือสังคม หรือในด้านของการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต เมื่อเกิดความต้องการที่มากพอจะเป็นแรงจูงใจให้เกิดการเข้ามาใช้อินเทอร์เน็ต

การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตสื่อของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์แต่ละคนมีความแตกต่างกันไป บริการต่างๆ ที่มีในอินเทอร์เน็ตไม่ได้ตรงความต้องการของคนอย่างเท่ากัน ผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์แต่ละคนมีความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตในรูปแบบที่แตกต่างกัน โดยแต่ละคนจะพิจารณาว่ามีบริการใดในอินเทอร์เน็ตที่ตรงกับความต้องการ และตนเองมีความสามารถที่จะใช้บริการนั้นได้หรือไม่ หลังจากนั้นจึงเลือกที่จะใช้บริการที่ต้องการ โดยที่ไม่จำเป็นต้องใช้ทุกบริการที่ตนเองใช้ได้ เมื่อมีใช้อย่างเป็นประจำสม่ำเสมอก็จะกลายเป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเป็นกิจวัตรประจำวันในที่สุด โดยบริการที่ใช้ในอินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่ของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ที่ใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเป็นกิจวัตรประจำวันมักเป็นการรับส่ง e-mail และการค้นหาข้อมูลในเว็บไซต์

กลุ่มผู้เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ที่เข้ามาใช้อินเทอร์เน็ต ส่วนหนึ่งเข้ามาใช้เพราะมีความต้องการที่จะใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตในรูปแบบของการสื่อสาร และการค้นหาข้อมูล ซึ่งได้พิจารณาแล้วเห็นว่าอินเทอร์เน็ตสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้เป็นอย่างดี มีความน่าสนใจมากพอที่จะให้เรียนรู้การใช้ อีกทั้งตัวผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์เอง ยังต้องมีความสามารถในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ กล่าวคือสามารถใช้คอมพิวเตอร์ได้ และมีสถานที่ที่สามารถเข้าไปใช้คอมพิวเตอร์ได้ รวมถึงการที่ต้องมีทักษะทางด้านภาษาอังกฤษพอสมควร เพราะพื้นฐานคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก ผู้ที่อ่านภาษาอังกฤษไม่ได้เลยจะพบกับความยากลำบากในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ดังนั้นอินเทอร์เน็ตจึงเป็นสื่อที่จำกัดการเข้าถึงของผู้รับสารบางส่วน แตกต่างจากวิทยุหรือโทรทัศน์ที่คนทั่วไปสามารถใช้ได้

ในการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์นั้น เป็นผลมาจากแรงจูงใจทางสังคมและแรงจูงใจจากสื่อ กล่าวคือ ในการใช้อินเทอร์เน็ตนั้นส่วนหนึ่งมาจากความต้องการภายในจิตใจของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์เอง ไม่ว่าจะเป็นความต้องการที่จะได้รับการยอมรับจากสังคม หรือความต้องการที่จะได้รับประโยชน์จากการสื่อสาร อีกส่วนหนึ่งมาจากคุณลักษณะของสื่อที่เป็นแรงจูงใจให้ผู้เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์เกิดความสนใจที่จะเรียนรู้อินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นนวัตกรรมใหม่ที่เกิดขึ้น

ในทางด้านการใช้อินเทอร์เน็ตนั้น การที่ผู้เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์จะใช้สื่อหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับเนื้อหาของสื่อที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ รวมถึงสภาวะทางสังคมที่มีความนิยมในการใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มมากขึ้น ทำให้ผู้เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการใช้อินเทอร์เน็ตได้ ในขณะที่เดียวกันผู้เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ต้องมีศักยภาพในการเข้าถึงสื่อได้ คือต้องมีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ และต้องมีเวลาที่จะใช้อินเทอร์เน็ตได้ เพราะบางคนที่มีความต้องการที่จะใช้อินเทอร์เน็ตแต่ไม่มีเวลาว่างเลย มีกิจกรรมอย่างอื่นที่มีความสำคัญมากกว่าการใช้อินเทอร์เน็ต ทำให้ไม่เข้ามาใช้อินเทอร์เน็ต นั่นคือได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการใช้อินเทอร์เน็ตให้ประโยชน์น้อยกว่าการทำกิจกรรมอย่างอื่นที่ให้ประโยชน์ และตอบสนองความต้องการได้ดีกว่าทางที่ครอบครัว เพื่อนฝูงหรือสังคมที่แวดล้อมอยู่มีการใช้อินเทอร์เน็ต ก็เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดความสนใจที่จะเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ต เพราะมีการสนับสนุนจากทางครอบครัว และได้ใช้ประโยชน์ในการสื่อสารกับคนในครอบครัว

จากแนวคิดเชิงโครงสร้างเกี่ยวกับการใช้สื่อของผู้รับสาร พบว่า เมื่อโครงสร้างสังคมไทยได้เปลี่ยนไปจากเดิม เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตของคน ผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ที่ดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมสมัยใหม่บางส่วนเกิดความต้องการและแรงจูงใจเชิงสังคมและเชิงอรรถประโยชน์ในการที่จะเข้ามาใช้อินเทอร์เน็ต ประกอบกับอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อสมัยใหม่เป็นการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ชนิดหนึ่งที่กำลังเข้ามามีบทบาทในสังคมสารสนเทศ มีผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตเกิดขึ้นหลายราย และมีบริการในอินเทอร์เน็ตหลายรูปแบบ สิ่งที่มีในอินเทอร์เน็ตจะไม่เกิดประโยชน์ขึ้นได้ถ้าผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ไม่สามารถเข้าถึงการใช้อินเทอร์เน็ตได้ ในการใช้อินเทอร์เน็ตต้องมีความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์พอสมควร ต้องมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษได้ เพราะคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลัก ความยากง่ายตามความรู้สึของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์เป็นสิ่งที่ทำให้เลือกที่จะเปิดรับหรือไม่เปิดรับอินเทอร์เน็ต เมื่อเกิดความต้องการและแรงจูงใจที่สามารถตอบสนองได้จากการใช้อินเทอร์เน็ต โดยที่มีความสามารถในใช้อินเทอร์เน็ตได้ เกิดเป็นพฤติกรรมกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์

พฤติกรรมกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์แต่ละคนมีความแตกต่างกัน เป็นผลมาจากการที่คนแต่ละคนมีเงื่อนไข สถานการณ์หรือสภาวะที่แตกต่างกัน ประกอบกับบริบททางสังคมของการใช้สื่อนั้น ทำให้เกิดพฤติกรรมการใช้ของแต่ละคนขึ้นมา นอกจากนี้แต่ละคนยังเลือกใช้บริการที่มีในอินเทอร์เน็ตไม่เหมือนกัน การเลือกดูเว็บไซต์ต่างๆ เกิดจากความสนใจของผู้ใช้แต่ละคน ความต้องการและแรงจูงใจที่ทำให้เกิดการใช้อินเทอร์เน็ตไม่ได้มีความสัมพันธ์กับการใช้อินเทอร์เน็ตเสมอไป ความตั้งใจที่มีมาตั้งแต่แรกอาจจะเปลี่ยนไปเมื่อได้ใช้อินเทอร์เน็ต เพราะบางครั้งอินเทอร์เน็ตได้ให้ประโยชน์มากกว่าที่คิด

การใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์นี้พบว่าส่วนใหญ่เป็นการสื่อสารกับคนไทยด้วยกันมากกว่าการสื่อสารกับชาวต่างประเทศ สำหรับการใช้อินเทอร์เน็ตพบว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรีมักใช้อินเทอร์เน็ตไทยมากกว่าเว็บไซต์ต่างประเทศ

จากแนวคิดเรื่องการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ ซึ่งมีแนวคิดหลักว่าทิศทางที่บุคคลจะเลือกแสวงหาและใช้สื่อประเภทใดนั้น เกิดจากความต้องการของบุคคลนั้นเป็นต้นเหตุ จากนั้นความต้องการดังกล่าวก็จะถูกแปรมาเป็นแรงจูงใจที่จะผลักดันให้บุคคลเคลื่อนไหวเข้าหาการใช้สื่อประเภทต่างๆ เมื่อนำมาพิจารณาถึงการตัดสินใจที่จะใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์แล้ว พบว่า การใช้เข้ามาใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ล้วนแล้วแต่มีจุดประสงค์บางอย่างอยู่ด้วย คือ ในกลุ่มผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ที่มีความสนใจในด้าน

เทคโนโลยี ศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตเพราะต้องการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ ในกลุ่มของพ่อแม่ที่มีลูกไปเรียนต่างประเทศ ศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการติดต่อสื่อสารกับลูก ส่วนในกลุ่มของผู้ที่มีเวลาว่าง ก็ต้องการศึกษาอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และยังมีผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์อีกจำนวนหนึ่งที่ศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ต เพื่อแสดงถึงความทันสมัยของตน ความต้องการเหล่านี้ทำให้เกิดแรงจูงใจในการเข้ามาใช้อินเทอร์เน็ต

แรงจูงใจที่จะใช้อินเทอร์เน็ต เกิดขึ้นหลังจากได้พิจารณาแล้วว่า จะได้รับประโยชน์จากการเข้ามาใช้อินเทอร์เน็ต นอกจากประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้อินเทอร์เน็ตโดยตรงแล้ว ยังต้องการที่จะได้รับการยอมรับจากบุคคลรอบข้างรวมถึงสังคมด้วย การใช้อินเทอร์เน็ตทำให้ผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์หลายคน สามารถพูดคุยกับลูกหลานได้มากขึ้น เพราะมีการใช้สื่อแบบเดียวกับคนรุ่นใหม่ เท่ากับว่าได้รับการยอมรับจากคนรุ่นใหม่จากการใช้อินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ในการทำงานที่ต้องมีการใช้อินเทอร์เน็ตเข้ามาเกี่ยวข้อง การใช้อินเทอร์เน็ตจะทำให้ได้รับการยอมรับจากสังคมเพิ่มขึ้นได้ เช่น การระบุ e-mail address ไว้ในนามบัตร เป็นการสร้างภาพของความทันสมัยให้กับเจ้าของนามบัตร ผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ที่มีธุรกิจส่วนตัวและได้นำอินเทอร์เน็ตเข้ามาใช้ในกิจการ เพื่อเพิ่มความสะดวกในการติดต่อกับลูกค้า และยังสร้างภาพพจน์เกี่ยวกับความทันสมัยให้องค์กรด้วย

อินเทอร์เน็ตสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์แต่ละคนแตกต่างกันไป แต่ละคนที่เข้ามาใช้อินเทอร์เน็ตมีจุดประสงค์ที่ต่างกัน แรงจูงใจที่ทำให้ผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้อินเทอร์เน็ต เป็นเพราะสาเหตุหลัก 4 ประการคือ

1. ความเพลิดเพลิน

อินเทอร์เน็ตช่วยให้เวลาว่างของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ผ่านไปอย่างเพลิดเพลิน ลดความเหงาที่ต้องอยู่โดยลำพังในกรณีที่อยู่กับบ้านคนเดียว

2. มนุษย์สัมพันธ์

เนื่องจากอินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางการสื่อสารที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะเมื่อต้องการติดต่อกับผู้ที่อยู่ห่างไกล และอินเทอร์เน็ตยังมีข้อดีที่สามารถส่งได้ทั้งข้อความ ภาพ และเสียงได้ในเวลาเดียวกัน ทำให้การสื่อสารเป็นไปได้ตามความต้องการ นอกจากนี้ในการเรียนรู้อินเทอร์เน็ตภายในครอบครัวเป็นการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวให้ดียิ่งขึ้น มีกิจกรรมร่วมกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว จากครอบครัวยังส่งผลถึงสังคมภายนอกได้ เมื่อมีประเด็นในการพูดคุยกับคนอื่นในสังคมได้มากขึ้น

3. เสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง

การใช้อินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นสื่อสมัย สร้างภาพของความเป็นคนร่วมสมัยไม่ตกยุคให้กับผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ ในลักษณะที่ว่าถึงจะแก่แต่ก็ไม่ตกยุค สามารถใช้อินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นสื่อของคนรุ่นใหม่ได้

4. การค้นหาข้อมูลข่าวสาร

เป็นความต้องการพื้นฐานของการใช้สื่อโดยทั่วไปอยู่แล้ว การใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์เป็นไปเพื่อการค้นหาข้อมูลที่ต้องการ รวมถึงการสื่อสารผ่านทางอินเทอร์เน็ตก็เป็นไปเพื่อต้องการข่าวสารจากผู้ที่ทำกรติดต่อด้วย

จากการเก็บข้อมูลที่ผ่านมา ทำให้ได้พบว่าผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ที่ใช้อินเทอร์เน็ตมีความแตกต่างกันทั้งในเรื่องของการศึกษา และลักษณะงาน มีความต้องการและแรงจูงใจในการใช้อินเทอร์เน็ตที่แตกต่างกันไปในแต่ละคน ซึ่งความต้องการและแรงจูงใจที่เหมือนกันไม่ได้เป็นตัวบ่งชี้ว่าพฤติกรรมการใช้จะเหมือนกันไปด้วย การที่แม่บ้านที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์มีแรงจูงใจในการใช้อินเทอร์เน็ต เนื่องจากมีความสนใจในเทคโนโลยีใหม่ที่เกิดขึ้น และได้ทำการเรียนรู้ และใช้งานอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งพัฒนาการใช้เป็นประจำ จนเป็นผู้ที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นประจำสม่ำเสมอ ต่างกับนายแพทย์ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ที่มีแรงจูงใจในการใช้อินเทอร์เน็ตเนื่องมาจากความสนใจในเทคโนโลยีใหม่เช่นกัน แต่เมื่อได้ศึกษาและทำความเข้าใจกับอินเทอร์เน็ตแล้ว ก็ไม่ได้มีความต้องการที่จะใช้อินเทอร์เน็ตอีกต่อไป จะเป็นการใช้แบบชั่วคราวชั่วคราวตามความจำเป็นเท่านั้น ทั้งสองกรณีนี้มีความแตกต่างกันในแง่ที่ว่าผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ที่เป็นแม่บ้านมีเวลาว่างมากกว่าผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ที่เป็นนายแพทย์ แม่บ้านจะใช้เวลาว่างในช่วงกลางวันที่สมาชิกคนอื่นในบ้านออกไปเรียนหรือทำงาน ใช้อินเทอร์เน็ต ส่วนนายแพทย์จะมีเวลาว่างเฉพาะในช่วงเช้ามืดก่อนเริ่มงานในการใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งไม่ได้เป็นช่วงเวลาที่ยาวนานนัก ในอีกกรณีหนึ่งผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ที่ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสื่อสาร เริ่มแรกมีความต้องการที่จะใช้การรับส่ง e-mail แต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งบางคนก็ได้ใช้ประโยชน์ในการรับส่ง e-mail เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ไม่สนใจบริการอื่น ๆ ที่มีในอินเทอร์เน็ตเลย เมื่อหมดความจำเป็นในการสื่อสารผ่านทางอินเทอร์เน็ตแล้ว อินเทอร์เน็ตก็หมดความจำเป็นในการใช้อีกต่อไป ทำให้หมดความต้องการและไม่เกิดแรงจูงใจในการใช้จนเลิกใช้อินเทอร์เน็ตไปในที่สุด แต่สำหรับผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์บางคนก็เริ่มต้นใช้อินเทอร์เน็ตจากการรับส่ง e-mail เพียงอย่างเดียว เมื่อพบว่าอินเทอร์เน็ตมีบริการอื่นที่น่าสนใจก็ได้เรียนรู้และใช้งาน จนเกิดเป็นความต้องการและแรงจูงใจในการใช้ที่เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ความต้องการและแรงจูงใจในการใช้อินเตอร์เน็ตเป็นจุดเริ่มต้นของการใช้อินเตอร์เน็ตของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ เป็นการใช้ที่มีจุดประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ความต้องการและแรงจูงใจนี้ไม่ได้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้อินเตอร์เน็ตของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์แต่ละคน ความแตกต่างของพฤติกรรมการใช้อินเตอร์เน็ตของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์แต่ละคนขึ้นอยู่กับวิถีชีวิต (lifestyle) ของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์แต่ละคนมากกว่าความต้องการและแรงจูงใจเริ่มแรกในการใช้อินเตอร์เน็ต นอกจากนี้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการเริ่มต้นใช้อินเตอร์เน็ตของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์เป็นเพียงปัญหาเล็กน้อยเมื่อสามารถใช้อินเตอร์เน็ตได้แล้ว และปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นเพราะความไม่คุ้นเคยกับการใช้คอมพิวเตอร์ แต่มีความต้องการที่จะใช้อินเตอร์เน็ต ซึ่งจำเป็นต้องมีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ เมื่อมีความคุ้นเคยกับคอมพิวเตอร์มากขึ้นปัญหาและอุปสรรคต่างๆ จะลดน้อยลงไป ความต้องการและแรงจูงใจในการใช้อินเตอร์เน็ตที่มากพอสามารถทำให้การเรียนรู้การใช้อินเตอร์เน็ตผ่านพ้นไปได้ คงเหลือแต่ปัญหาที่เกิดจากระบบคอมพิวเตอร์เช่นคอมพิวเตอร์มีปัญหาทางด้านฮาร์ดแวร์ หรือระบบเน็ตเวิร์คของอินเตอร์เน็ตมีปัญหา ซึ่งเกินกว่าความสามารถของคนทั่วไปจะแก้ไขได้

การใช้อินเตอร์เน็ตของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ มีความต้องการและแรงจูงใจเชิงสังคมและเชิงอรรถประโยชน์ ซึ่งแรงจูงใจที่ทำให้เกิดการเข้ามาใช้อินเตอร์เน็ตเป็นเพียงจุดเริ่มต้นของการใช้ ไม่ได้มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อพฤติกรรมการใช้อินเตอร์เน็ตของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ พฤติกรรมการใช้อินเตอร์เน็ตที่เกิดขึ้น เป็นผลมาจากวิถีชีวิตของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์แต่ละคน ซึ่งจากการศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเตอร์เน็ตของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์แล้วพบว่ามีการใช้บริการหลักทั้งสองบริการในอินเตอร์เน็ตคือ การรับส่ง e-mail และการค้นหาข้อมูลในเว็บไซต์ รวมถึงมีการใช้บริการอื่นที่มีในอินเตอร์เน็ตด้วย อายุจึงไม่ใช่สิ่งที่กำหนดพฤติกรรมการใช้อินเตอร์เน็ตของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ แต่เป็นเพราะลักษณะนิสัย วิถีชีวิตของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์แต่ละคนมากกว่า

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาการใช้อินเตอร์เน็ตของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์ ควรจะมีการศึกษาถึงวิถีชีวิตของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์แต่ละคนว่ามีความสัมพันธ์กับการใช้อินเตอร์เน็ตอย่างไร รวมถึงการศึกษาทางด้านสังคมวัฒนธรรมการสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงไปว่ามีผลกระทบต่อพฤติกรรมการใช้สื่อของผู้ที่เกิดก่อนยุคคอมพิวเตอร์อย่างไร